

CAVATINA, --ti-, f. 1. (ital.) Kort aria utan repris och utan coloraturer.

CAVITET, se *Kavitet*.

CEDER, sédr, m. 2. pl. *cedrar* (cédarr) 1) Ett väluktande, högstammigt barrträd, som uppstår en ofantlig ålder; växer i Mindre Asien och Syrien, på Taurus och Libanon. *Pinus Cedrus*. — 2) *Röd C.*, ett träd om 40 fots höjd, till utseende liknande granen, och hvars ved lemnar virket till blyertspennor, samt nyttjas äfv., för sin behagliga lukt, till inredning i chiffonnier m. m. Växer i Virginien. *Juniperus virginiana*. — För öfrigt finnas flera arter af Ceder, såsom den Ryska, Spanska, Nordamerikanska, Hvita, m. fl.

CEDERA, v. a. 1. Afträda, afstå från. *C. en förmån, en syssla åt någon.* — *Syn.* Se *Afträda*. — V. n. 1) Gifva vika, gifva efter. *Ingendera vill c. för den andra.* — 2) *C. bonis* ell. blott *c.*, afträda sin egendom till borgnärernes förnöjande. — *Syn.* Se *Bankruttera*. — *Cederande*, n. 4. o. *Cedering*, f. 2.

CEDERESSENS, séderässängs, m. 3. Se *Cedroolja*.

CEDERGUMMI, sédrgúmmi, n. 4. sing. Ett slags gult, mastix liknande gummi, som utflyter vid inskärning i cederträdet (se *Ceder*, 1).

CEDERKÅDA, f. 1. Välluktande kåda, som finnes i cederträ.

CEDEROLJA, f. 1. Olja, som erhålles af cederträ. — Bör noga skiljas ifrån Cedroolja.

CEDERTRÄ, n. 4. sing. Sjelfva veden, virket af Cederträdet (se *Ceder*, 1).

CEDERVIN, n. 5. Ett slags vin, försatt med cederkåda, som dracks af de Gamle.

CEDERÄPLE, n. 4. Galläpleartad utväxt på stammen af den Röda Cedern (se *Ceder*, 2).

CEDILLE, sed'lj, m. 3. (fr.) Litet tecken i form af ett bakvänt c (ç), som i franskan sättes under bokstafven *c*, då den framför *a*, *o* eller *u* bör läsas som *s*, t. ex.: *garçon, ça ira.* — Skrifves äfv. *Cedilj*.

CEDRAT-CITRON, sedrát-sitrón, m. 3. Ett slags citron, frukten af:

CEDRAT-CITRONTRÄD, sedrát-sitrónträd, n. 5. En art af Citronträden.

CEDROOLJA, sédroólja, f. 1. Flygtig olja, som utpressas ur citronskal och begagnas såsom en parfym. Kallas i allmänt tal oriktigt Cederolja, från hvilken den noga bör skiljas.

CELADON, seladann, nom. propr. m. 1) Det vanliga namnet på herdarna i de franska fordom brukliga herdespelen. — 2) (fig. poet.) En öm, artig älskare. *En suckande C.*

CELADONGRÖN, seladanngrön, a. 2. Ljusgrön, stötande i ljusgrått och ljusblått. — *C-t*, s. b. Så beskafad färg.

Anm. Benämningen härleder sig derifrån, att herdarne i de franska herdespelen under 17:de och första hälften af 18:de århundradet buro kläder af denna färg och i allmänhet framställdes under namnet Celadon.

CELASTER, selásstr, m. 2. Ett buskslägte, hvars arter växa dels i Amerika, dels i Arabien. *Celastrus*.

CELEBER, seläbr, a. 2. Vidtberömd, namnkunnig.

CELEBRATION, ---tschón, f. 3. Firande.

CELEBRERA, v. a. 1. Fira. — *Celebrerande*, n. 4.

CELEBRITET, ---ét, f. 3. 1) Berömdhet, ryktbarhet. — 2) (nästan skämtv.) Vidtberömd person.

CELESTINERMUNK, selássti'nrnmúnnk, m. 2. Munk af:

CELESTINERORDEN, selássti'nr-árdn, m. 2. sing. Ganska sträng andlig orden i katolska kyrkan, en utgrening af Benediktinerorden, stiftad år 1254 af Peter di Murhone, som sedan blef påfve, under namn af *Celestin V*, då orden fick sitt namn efter honom.

CELIBAT, ---át, n. 3. o. 3. 1) Ogift stånd (i fråga om män). — 2) Katolska presternas förbindelse att levva ogifta.

CELIBATÄR, ---är, m. 3. Ogift man, ungarl.

CELL, säll, m. 3. (af lat. ordet *Cella*) 1) Helt liten kammare för en person (i kloster, fångelser, och äfven i konklaven vid påfveval). *Bo, sitta fångslad i c.* — 2) Pipa i en honungskaka. — 3) (bot.) Stundom aflångt eller rörformigt, stundom kort, mera vidgadt och kantigt rymme i cellväfven, hos växter, fylldt af någon vätska eller af grynliska, färgade eller också luftformiga ämnen. — 4) (anat.) Litet rymme af olika form, i cellväfven. — 5) (nat. hist.) Litet rum, rymme.

CELLFORMIG, sällfárrmig, a. 2. (nat. hist.) Som till formen liknar en cell. — *Cellformighet*, f. 3.

CELLFÄNGELSE, n. 3. 1) Fångelsebyggnad med celler (bem. 1), der fångarne sitta afstängde hvar för sig. — 2) Cell i en sådan fångelsebyggnad.

CELLKÄRNA, sällfjárrna, f. 1. (bot.) Kulförmig eller linslik, slemartad massa, som fyller antingen hela eller en del af en cellul.

CELLPOLYP, sällpolýp, m. 3. (nat. hist.) Korallpolyp, som är fäst i en hornaktig eller kalkhård cell (bem. 3), med tunna väggar och utan samband med de öfriga annorlunda, än genom en hinna, eller och små håll, emellan cellernas väggar. Brukas mest i plur., för att beteckna en af Korallpolypernas afdelningar.

CELLSYSTEM, sällfystäm, n. 3. Så kallas den åsigt i afseende på fångvården, att enskilt fångelse är tjenligast för fångarnes förbättring, och att derföre fångrummen i fångelsebyggnader böra bestå endast af celler, så att fångarne icke få vara i gemensamt rum.

CELLUL, sällýl, m. 3. (bot.) Se *Cell*, 3.

CELLULÄR, sällulär, ell. **CELLULÖS**, sällulös, a. 2. (anat. o. bot.) Bestående af celler, afdelad i celler (bem. 3 o. 4).

CELLVÄF, sällväv, m. 2. pl. — *väfvar*. (fysiol.) Den af celler (bem. 3 o. 4) bestående organiska massan i växter eller djurkroppar, bildande en hinnaktig väfnad.

CELLVÄFNAD, f. 3. Se *Cellväf*.

CEMENT, semänt, n. 3. 1) (i allm.) Bindningsmedel; kitt. — 2) Murbruk, som hårdnar under vattnet. — 3) Pulver af kolstybbe, horn, m. m., hvari vissa kroppar upphettas, för att antaga nya egenskaper. Äfv. *Cementpulver*.

CEMENTERA, v. a. 1. (tekn.) Lägga olika ämnen hvarfats öfver hvarandra, och på detta sätt öfverlemnade dem åt luftens eller eldens äverkan.

CEMENTERING, f. 2. (tekn.) Förrättningen, då man cementerar; (vid beredning af brännstål) långsam och passande glödning af renadt jern med kopolyer, i tillslutna rum.

CEMENTERINGSUGN, m. 2. Ugn till beredning af cementstål.

CEMENTKALK, semäntnkállk, m. 3. Kalk, af naturen blandad med ämnen, hvilka innehålla mycket vattenfri lerjord.